

Les xifres del greuge municipal: l'Estat reté més de 3.500 milions dels ajuntaments catalans

Consulta en mapes el superàvit del 2019 que el teu municipi no podrà gestionar perquè el govern espanyol el pretén ingressar i administrar

Nota sobre el mapa: *Clicant al requadre inferior dret, s'amaga la llegenda. Picant sobre cada municipi, es desplega el seu nom, el saldo financer amb què va tancar el 2019, la població, la comarca a què pertany i el saldo financer per càpita (en euros). També es pot desplaçar o fer més o menys gran el zoom de la imatge i seleccionar així millor els municipis.*

L'acord del govern espanyol amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) per gestionar els romanents i superàvits (<https://www.naciodigital.cat/noticia/206848/federacio/espanyola/municipis/avala/estat/gasti/superavit/dels/ajuntaments>) dels ens locals, amb els únics vots a favor dels representants del PSOE, ha provocat una tempesta de crítiques dels grups de l'oposició i, en especial, del municipalisme català. La pretensió de l'Estat de rebre els recursos dels ajuntaments per retornar-los a terminis ha encès els ànims, tot i que fins ara no s'havia posat xifra a la quantitat de recursos que pot suposar la mesura. Diversos documents a què ha tingut accés **NacióDigital**, però, apunten que els ens locals catalans tindrien més de 3.500 milions retinguts d'exercicis anteriors i de què ara no poden disposar.

Són xifres extretes de diverses fonts. Pel que fa al romanent, un informe recent del Tribunal de Comptes (<https://www.tcu.es/repositorio/a44b518a-d348-444f-b8ab-22425d6e9220/11376.pdf>) espanyol comptabilitza en 4.761,8 milions el romanent acumulat fins al 2018 pels ens locals catalans i en 25.189,2 milions el del conjunt d'administracions local de l'Estat, però alerta que aquestes quantitats són reals només sobre el paper, ja que inclouen saldos de dubtós cobrament i un excés de finançament. Això provoca que, a la pràctica, aquestes xifres es redueixin força quant a recursos realment disponibles, fins a 2.536,6 milions a Catalunya i a 13.684,2 milions a tot l'Estat.

Tenint en compte, a més, que no tots els ens locals van trametre la informació requerida per a l'informe, les dades coincideixen força amb els 28.000 milions calculats per l'Airef en relació als romanents acumulats dels ens locals de tot l'Estat, tot i que aquesta xifra podria no tenir en compte que realment tots els recursos podrien no ser accessibles i, per tant, el Tribunal de Comptes seria més acurat. Donant la seva xifra per bona, però, un 16% dels ens locals catalans no van remetre dades a l'ens fiscalitzador, motiu pel qual el seu romanent total veritablement a mà ascendiria a poc més de 3.000 milions.

A aquesta quantitat, però, cal afegir-li el superàvit (o dèficit) del 2019. El ministeri d'Hisenda va publicar precisament la setmana passada un avançament de l'informe (https://www.hacienda.gob.es/es-ES/CDI/Paginas/EstabilidadPresupuestaria/InformacionCCLLs/Cumplimiento_objetivoestabilidadEELL.aspx) de compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària dels ens locals relatiu al 2019, el qual inclou el saldo fiscal amb què va tancar cada ajuntament i diputació. No equival exactament el superàvit o dèficit, per algunes qüestions comptables, però la veritat és que s'hi aproxima força.

Aquestes dades es poden consultar a escala de municipis en un mapa interactiu a l'inici de

l'article i, agrupat a escala comarcal, en un altre mapa posterior. Inclou la informació remesa per 660 dels 947 municipis, per bé que, en ells, hi viu el 86,8% de la població catalana. El superàvit acumulat per tots ells seria de 486,3 milions, xifra que podria elevar-se a uns 560 milions si es tinguessin en compte proporcionalment tots els consistoris. Les quatre diputacions catalanes, a més, van sumar un superàvit de 32 milions. Amb les dades disponibles, el superàvit a escala estatal seria de 4.858,1 milions, tot i que falta informació d'un 28% dels municipis.

La xifra del ministeri, a més, no inclou les dades dels consells comarcals i, segons una consulta interna efectuada per l'Associació Catalana de Municipis (<https://www.naciodigital.cat/noticia/206294/clam/municipalista/destinar/superavit/reconstruccio>), aquests ens haurien acumulat el 2019 un superàvit de, com a mínim, 81,2 milions. Amb totes les dades disponibles, per tant, l'acumulat de romanents i superàvits del 2019 dels ens locals catalans superaria els 3.500 milions d'euros i s'acostaria als 3.700 milions. I això sent conservadors i acceptant les limitacions del Tribunal de Comptes per accedir efectivament a altres recursos comptabilitzats sobre el paper i que podrien sumar fins a 2.500 milions més al llast acumulat dels ajuntaments.

Pel que fa al superàvit del 2019, Barcelona és el municipi que va tancar amb un major saldo positiu, de 115,8 milions, seguit de Badalona (48 milions), Mataró (21,5 milions), Tarragona (19,1 milions), Reus (15,9 milions) i Terrassa (15,5 milions), mentre que el major saldo negatiu va ser del Prat de Llobregat (-13,7 milions), Vidreres (-4 milions), Sant Vicenç dels Horts (-3,5 milions) i Igualada (-3,5 milions). A escala comarcal i en recursos per habitant, el dèficit més gran va ser el dels municipis de la Terra Alta (-120,7 euros per càpita), molt per davant del Montsià (-61,3), mentre que els majors saldos positius es van donar a l'Aran (506,6 euros per càpita), per sobre clarament de la Cerdanya (288,9) o el Moianès (282,1).

Els ajuntaments estan obligats des del 2013 a tancar en superàvit i no poden disposar dels recursos no gastats i del romanent dels exercicis anteriors, cosa que havia estat criticada pels grups de l'oposició, sobretot de l'esquerra, fins al punt que havien impulsat diverses iniciatives parlamentàries per posar-hi fi. L'acord de govern de coalició PSOE-Podem també incloïa el compromís de derogar la llei de racionalització i sostenibilitat de l'administració local de Cristóbal Montoro i aprovar noves normes per tal que els ajuntaments disposessin lliurement dels seus recursos. Sembla que ara això és paper mullat.

[noticia]206848[/noticia]

L'Ajuntament de Barcelona va aprovar una declaració institucional reclamant poder fer ús de tot el superàvit, amb el suport de comuns i PSC (<https://www.naciodigital.cat/noticia/206333/barcelona/reclama/estat/fer/servir/tot/superavit/ajuntament>), i En Comú Podem també havia reclamat públicament que això fos possible. Malgrat tot, l'abstenció a aquesta qüestió de Podem-IU-comuns a la cúpula de la FEMP va permetre que el PSOE, amb el vot de qualitat del president, avalés l'acord amb el govern espanyol, el qual pretén ingressar la totalitat dels romanents acumulats pels ens locals i que ara estan quiets en entitats financeres, per així guanyar liquiditat, i distribuir-los després a terminis fins al 2032 als municipis que fins ara han aconseguit sumar aquests superàvits.

Una proposta que ha enervat la majoria de partits catalans i la principal organització municipalista catalana, l'Associació Catalana de Municipis, que no forma part de la FEMP i aglutina 938 dels 947 municipis catalans i tots els 41 consells comarcals i les 4 diputacions el país. El seu president, Lluís Soler, lamenta que "els ens locals no han de ser el banc del govern de l'Estat" i reclama que "la bona feina feta i la gestió eficient dels ens locals hauria de revertir directament en els ciutadans i ciutadanes de cada municipi, amb polítiques de reactivació que decideixin els alcaldes i alcaldesses segons les necessitats dels seus pobles i ciutats".